

PÁRIZSI CHARTA AZ ÚJ EURÓPÁÉRT*

(Részletek)

EMBERI JOGOK, DEMOKRÁCIA ÉS JOGÁLLAMISÁG

Vállaljuk, hogy kiépítjük, megszilárdítjuk és megerősítjük a demokráciát, mint a nemzeteinket kormányzó egyetlen rendszert. Ettől a szándéktól vezérelve a következőkhöz tartjuk magunkat:

Az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok valamennyi emberi lényt születésétől fogva megilletnek, azok elidegeníthetetlenek és a törvény által biztosítottak. Védelmük és érvényesülésük elősegítése a kormányok elsődleges felelőssége. Tiszteletben tartásuk lényeges biztosíték a túlzottan erős államhatalommal szemben. Betartásuk és teljes körű gyakorlásuk a szabadság, az igazságosság és a béke alapja.

A demokratikus kormány a szabad és tisztességes választások útján rendszeresen kifejezésre jutó népakaratra alapozódik. A demokrácia alapja az emberi személyiség tiszteletben tartása és a jog felsőbbbsége. A demokrácia a szólásszabadság, a társadalom valamennyi csoportja iránti tolerancia és minden személy esélyegyenlőségének legjobb biztosítója.

A demokrácia, a maga képviselői és plurális jellegével maga után vonja a választói testületnek való elszámoltathatóságot, a közhivatalok kötelezettségét a jog betartására és az igazságszolgáltatás pártatlanságát. Senki nem állhat a jog felett.

Kijelentjük, hogy megkülönböztetés nélkül minden egyénnek joga van:

- a gondolat, a lelkiismeret és a vallás vagy a hit szabadságára,
- a szólásszabadságra,
- az egyesülésre és a békés gyülekezésre,
- a mozgásszabadságra;

Senkit sem lehet:

- önkényesen őrizetbe venni vagy letartóztatni, kínzásnak vagy más kegyetlen, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni;

Mindenkinek ugyancsak joga van:

- ismernie jogait és azok szerint cselekednie,
- szabad és tisztességes választásokon való részvételre,
- a tisztességes és nyilvános tárgyalásra, amennyiben bűncselekmény elkövetésével vádolják,
- a tulajdonra egyedül, illetve társulásban, valamint egyéni vállalkozás folytatására, gazdasági, szociális és kulturális jogainak élvezetére.

Megerősítjük azt, hogy a nemzeti kisebbségek etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitása védelmet élvez és a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyeknek joguk van szabadon kifejezni, megőrizni és fejleszteni ezen identitást megkülönböztetéstől mentesen és a törvény előtti teljes egyenlőség alapján. (Kiemelés szerk.)

Biztosítjuk, hogy mindenki hatékony-nemzeti vagy nemzetközi-orvoslathoz folyamodjék jogai bármilyen megsértése esetén.

Ezen irányelvek tiszteletben tartására alapozva fogunk az új Európa felépítésére törekedni.

Államaink együttműködnek, és támogatják egymást azzal a céllal, hogy visszafordíthatatlanná tegyék a demokratikus vívmányokat.

* Az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezleten részt vevő állam-és kormányfői által aláírt Párizsi Charta kelte: 1990. november 21.

A JÖVŐRE VONATKOZÓ IRÁNYMUTATÁSOK

A valamennyi EBEÉ-elv* és kötelezettség teljes körű végrehajtására vonatkozó szilárd elkötelezettségünkben kiindulva most elhatározzuk, hogy új lendületet adunk együttműködésünk kiegyensúlyozott és átfogó fejlesztésének annak érdekében, hogy népeink igényeit és törekvéseit kielégíthessük.

EMBERI DIMENZIÓ

Kijelentjük, hogy az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartása visszavonhatatlan kötelezettségünk. Teljes mértékben végrehajtjuk és fejlesztjük az EBEÉ emberi dimenzióra vonatkozó rendelkezéseit.

Az Emberi Dimenzióval Foglalkozó Konferencia Koppenhágai Találkozójának Dokumentumából kiindulva együttműködünk a demokratikus intézmények erősítésében és a jogállamiság elvei alkalmazásának előmozdításában. E célból elhatározzuk, hogy szakértői szemináriumot hívunk össze Oslóban 1991. november 4-től 15-ig.

Eltökélten arra, hogy előmozdítsuk a nemzeti kisebbségek gazdag hozzájárulását társadalmaink életéhez, vállaljuk, hogy tovább javítjuk helyzetüket. Megerősítjük mély meggyőződésünket, hogy a népeink közötti baráti kapcsolatok, valamint a béke, az igazságosság, a stabilitás és a demokrácia megköveteli, hogy a nemzeti kisebbségek etnikai, kulturális, nyelvi és vallási identitása védelmet élvezzen és megteremtődjene a feltételek identitásuk kiteljesedéséhez. Kijelentjük, hogy a nemzeti kisebbségekkel kapcsolatos kérdéseket csak demokratikus politikai keretekben lehet kielégítően megoldani. Elismerjük továbbá, hogy a nemzeti kisebbségekhez tartozó személyek jogait teljes mértékben tiszteletben kell tartani, mint az egyetemes emberi jogok részét. Tudatában az erőteljesebb együttműködés és a nemzeti kisebbségek jobb védelme sürgető szükségességének elhatározzuk, hogy szakértői találkozót hívunk össze, melyre Genfben kerül sor 1991. július 1-től 19-ig.

Kifejezzük eltökéltségünket, hogy harcolni fogunk a faji és etnikai gyűlölet, az antiszemitizmus, az idegengyűlölet és az egyének megkülönböztetésének valamennyi formája, valamint a vallási és ideológiai alapon való üldöztetés ellen.

EBES-kötelezettségeinkkel összhangban hangsúlyozzuk, hogy a szabad mozgás és az állampolgáraink közötti kapcsolatok, valamint az információ és a gondolat szabad áramlása kulcsfontosságú a szabad társadalmak és virágzó kultúrák fenntartása és fejlesztése szempontjából. Üdvözöljük a megnövekedett turizmust és látogatásokat országaink között.

Az emberi dimenziós mechanizmus bebizonyította hasznosságát, következésképpen elhatározzuk kibővítését új eljárásokkal, melyek főbbek között, szakértők közreműködését vagy a mechanizmus keretében felvetett emberi jogi kérdésekben járatos kiemelkedő személyek listáját foglalják magukba. A mechanizmus összefüggésében lehetővé tesszük az egyének bevonását jogaik védelmébe. Éppen ezért vállaljuk, hogy továbbfejlesztjük kötelezettségeinket e tekintetben, különösen az Emberi Dimenzióval Foglalkozó Konferencia Moszkvai Találkozóján, a létező nemzetközi jogi

Regio – Kisebbségtudományi Szemle 1991. 2. évf. 2.sz.

dokumentumokból eredő kötelezettségek csorbítása nélkül, értve ezen azokat a dokumentumokat, melyeknek Államaink részesei lehetnek.

Elismerjük az Európa Tanács fontos hozzájárulását az emberi jogok, a demokrácia és a jogállamiság elvei érvényesülésének előmozdításához, valamint a kulturális együttműködés fejlesztéséhez. Üdvözljük számos résztvevő Államnak az Európa Tanácsba való belépés és az Emberi Jogok Európai Egyezményéhez való csatlakozás irányába tett lépéseit. Üdvözljük ugyanakkor az Európa Tanács készségét arra, hogy tapasztalatait elérhetővé tegye az EBEÉ számára.

* Az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet elvei.